

No. 1

Cena numeru
świątecznego
100.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi:
Miesięcznie 2.000.000.
Z przes. poczt.
Miesięcznie 2400.000
poza Łódź 1 numer 80.000
Konto P.K.O. 60594.
Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

**XXVII r.
istnienia**

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp
Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

Łódź.

Dzisiejszy numer składa się z 12 str.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ZADNEJ PART.

Wtorek, dnia 1 stycznia 1924 r.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu mego

ś. † p.

Jana Cebuli

odbędzie się nabożeństwo żałobne w dniu 3 stycznia 1923 r., t. j. w czwartek o godzinie 10 rano w kościele św. Józefa.

Po nabożeństwie nastąpi poświęcenie pomnika na Starym cmentarzu, o czem zawiadamia krewnych, oraz wszystkich znajomych.

2012b)

Żona.

Ostrzeżenie.

Szanownej Klienteli naszej podajemy do wiadomości, że znajdujące się w handlu likiery w butelkach z wyłożoną w szkle firmą naszą

„M. Łuba - Łódź”

opatrzone etykietą firmy „Nektar” w Łodzi (właśc.: Szymon Bergman i Gabrijel Lipel) nie pochodzą z Destylarni naszej.

Destylarnia Parowa, Hurtowy Skład Win oraz Tłocznia Win Owocowych
M. Łuba w Łodzi, właściciele: Bracla Łuba.

CASINO

Dawno oczekiwany dramat współczesny w 7 akt. z życia arystokracji rosyjskiej na obczyźnie p. t. —

Księżniczka Suwarina

W rolach głównych:
Xenia Desni autentyczna księżna rosyjska.
Lili Dagover popularca ulubienica publiczności.
Rudolf Rogge słynny odtwórca roli Dr. Mabuze.
Alfred Abel mistrz ekranu.

Rzecz dzieje się w salonach Brukseli i Antwerpii w roku 1923.

Ilustracja muzyczna w wykonaniu orkiestry kameralnej pod dyr. p: Leona Kantorá.

Początek przedstawień o godz. 3 pp.

3035b

I minął znowu rok...

I minął znowu rok, rok plawy niepodległości Zmartwychwstałej Polski — rok, od chwili, gdy Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Stanisław Woiciechowski, w niezachwianym swym oredziu do Narodu Polskiego, z dnia 20 grudnia 1922 r. wypowiedział słowa, które każdy Polak powinien mieć w

silna miłością i pracą swoich obywateli pod opieką praw przez nich ustanowionych... Słuchamy dawno w życiu publicznym wyraz utraconej tęsknoty do braterskiego współdziałania dla dobra wszystkich... Najpilniejsza potrzeba to trwały Rząd, silny zaufaniem Sejmu i budżet, uwolniony od podatkami obywateli... Skła-

ODEON

Dziś i dni następne

Córka Napoleona

Wesołe i romantyczne przygody młodej dziewczęcia w 6 częściach z prologiem
Uroczą artystką i ulubienicą publiczności

Mia Mar

w roli tytułowej.

Początek przedstawień o godz. 3 pp.

Wielka Maskara

Czerwonego Krzyża

5-go stycznia 1924 r.

w sali Filharmonii.

czego i wychowania obywateli z imienia Polskiego..“

Na słowa powyższe, które nazwane życzeniem i przykazaniem Najwyższego Państwa wypowiedzianymi w roku — minionego — 1923. jak zareagował naród?

... Dawać w życiu publicznym wrażeń tęsknoty do braterskiego współdziałania dla dobra wszystkich... a co zatem podporządkować ogólnemu dobru podwózkowe partyjne ambicje — fakazanie powyższe zrozumiał prawdziwe rodowe i państwowotwórczym duchem wione stronnictwa Sejmowe: „Chrześcijańska demokracja“, „Chrz. Nar. Klub Duban“, „Związki Lud. Nar.“ i „Piaś“ i postawili zawrzeć sojusz, celem powołania do rządu większości polskiej, albowiem: „najpilniejsza potrzeba to trwały Rząd, silny zaufaniem Sejmu..“ Poparcie swe udzielił dwuznacznie: frakcja Kat. Ludowa Maczka i Chłiboroby.

Zato w łonie „Piaś“ znalazł się członek Nr. I, dwudziestoletni — Dabski — który w imię zawiedzionych partyjnych ambicji, odnowił smutne „Veto“ swywołnej szlachty i wraz z innymi towarzyszami odłączył się od frakcji, zmierzając tem samem opozycje si-

I wtedy gdy pod hasłem rządów dowych, przyszedł do steru rządów frakcja Sejmowa, która zwie się „Narodowa Partia Robotnicza, odmówiła swej pomocy i stanęła u boku, poza kuznią, w której przyszedł wzmocniony gabinet Dmowski-Chłapowski

W Ameryce Karze skazanych automobilistów

miejsowości River Rouge koło Detroit w Stanach Zjednoczonych — automobilści, którzy przez rybką jazdą spowodowali jakiś nieszczęśliwy wypadek — bywają skazywani na roboty przymusowe.

meła, jeżeli nie całkowicie czynnie — razie biernie u boku PPS. Dla Państwa 16-ty, a jednak — przedliśmy sobie miniony dwunastoletni okres warto przypomnieć, że gdy z NPR-u odezwał się cenny Jubu dr. Wachowiaka:

na terenie Seimu Polskiego po mozolnych zachodach i pertraktacjach udało się utworzyć tymczasową większość polską, na której opierał się gabinet. Fakt ten zadowoleniem i popieraniem obecności polskiej w Seimie uważano za obowiązek polski, obywatelski i państwowy.

te nie zostały wypowiedziane z owej lecz tylko ze szpałt „Głosu” — „zdołano utworzyć... fakt zadowoleniem i popieraniem obecności uważamy za obowiązek... seimowy NPR, odpowiedział... osła dr. Wachowiaka z prezosa... i wymownie, a mimo

„Piasta“ dwunastu apostołów nierządu i samolubstwa i rozbił większość stanowiącą podparcie rządu „silnego zaufaniem Seimu“ i znowu zdarzył się znamienity fakt, że gdy Prezydent Rzeczypospolitej osobiście zwrócił się do przewodców NPR-u, aby swego poparcia udzielił rządowi narodowemu dla umożliwienia powstania gabinetu parlamentarnego, spotkał się z odmową.

Rok 1923 zaczęliśmy rządem nieparlamentarnym i takimże rządem go kończymy... z małą ale poważną różnicą.

Gdy zgodnie z zasadami parlamentarnymi p. Prezydent Rzeczypospolitej, w sprawie utworzenia nowego rządu powierzył przewodcy najsilniejszej partii opozycyjnej, przekonał się p. Nichts-Thuegutt, że — mówiąc stylem św. p. Austrii — powołana przez niego ersatz — rezerwa parlamentarna Siłorski-Piłsudski-Skrzypiński et tutti frutti (brakowało jeszcze jubilate Chodźki), nie może liczyć na żadne poparcie i że aczkolwiek gotowa jest w każdej chwili zająć opróżnione fotel, z dobrych (?) chęci Seim w większości swojej korzysta nie chce i że stanowi już tylko

Z okazji
Nowego Roku

przesyłam
serdeczne życzenia swym gościom

Restauracja „Huber”

3021s1 wlaśc. Piotr Feder.

NEO-FOSFATYNA WENDY

zdobyła sobie uznanie jako najlepsza mączka odżywcza dla dzieci i rekonwalescentów.

Skład apteka **Wendy** Krak. Przedm. 45, w Warszawie
Ządać wszędzie.

tej sanacji, której fundamenty z wiarą założył rząd Witos-Korfanty-Chłapowski, z trudem, gdyż rzeczywistym było doszukać się t. zw. „czystego” gruntu w bagnie politycznym i ekonomicznym, oświetlonym „olbrzymią” kłopotliwą srodku sterczał przez lat czterech z tym niem który doń nie dopuszczał pronajemnych prawdziwej cnoty obywateli.

Reasumując możemy niemalże ostatniego półrocza całkowicie ciłsi, albowiem t. zw. „Polski” iński:

- 1) Przedłożył po raz pierwszy na rok następny we właściwym czasie
- 2) przeprowadził cały szereg podatkowych, które stały się podstawą skarbu
- 3) przygotował cały szereg ustaw społecznych i ekonomicznych
- 4) Zapewnił możliwość zatrzymania druku banknotów — co było stało gdyby nie veto opozycji i stwa brylowego.

Jako bilans społeczno-polityczny skłonił nas niezbita pewność że Polska musi rządzić tylko Polacy, albowiem dzisiaj gdy nie mógł powstać rząd parlamentarny, zdeklarowana większość czy 212 pewnych głosów na 444, użyła tej pewności że Wyzwolenie i PPS, grupami Dabskiego i Brwla czyli 89 głosami mniejszości narodowych bądź co bądź oni NPR, ani Dabski by się nie odważyli.

Uzyskaliśmy jeszcze tę pewność, że 16-ka musimy się liczyć jako z siłą wewnętrzną wrogiem Państwa, wstrzymaliśmy się od wyrażenia swych nienawiści lub niezaufania rządowi facho Grabskiego, t. zw. mniejszości narodowej wrogo przeciwko niemu.

Staliśmy więc w obliczu Seimowej grupy:

- 1) Znakomita Większość polska 143 głosów
- 2) Niezblokowana stała, t. zw. 143 głosów.
- 3) Mniejszości narodowe 89.

Kończymy więc rok pytaniem w tym, lewicy polskiej nie znalazło się 10 do 18 posłów, którzyby zapewnił polskiego narodowego rządu, Chłapowski i Demokratycznej Polskiej?

I minął znowu rok jeden... a Nowego Roku 1924 przypomnieć.

Lista najważniejszych wydarzeń w r. 1923.

STYCZEN.

Ministra Skarbu Jaszczyńskiego. — Zbrojny Litwinów na pas neutralny.

Śmierć Króla greckiego Konstantyna I. — Litwinów na Klajpede. — Francuzów na Essen. — Mianowanie Władysława Grabskiego ministrem skarbu i Stefana Ossowskiego ministrem przemysłu i handlu.

Z wojskiem francuskim w Polsce. — Wyrok śmierci na E. Nieskim. — Mianowanie Mac Donalda Komisarzem Gdańska.

LUTY.

Na premiera Stambulskiego. — E. Niewiadomskiego. — Mianowanie metropolity warszawskiego przez archimandrytę Smaraga. — Kościoła prawosławnego w Polsce.

MARZEC.

Mianowanie ks. biskupa Cieplaka. — Wschodnich granic Polski przez ambasadorów. — Ks. arcybiskupa Błeczewskiego. — W Moskwie wydana wyroki na ks. biskupa Cieplaka i ks. Bukiewiczza.

Mianowanie ks. prałata Bukiewiczza w Polsce. — Ks. biskup Cieplak skazany na więzienie.

KWIECIEŃ.

Granice wschodnich Polski przez Focha. — Mianowanie marszałkiem Focha. — Mianowanie marszałkiem Focha. — Mianowanie marszałkiem Focha.

MAJ.

Marszałka Focha do Polski. — Obchód 3 Maja w obecności Focha. — Odwołanie pomnika ks. Poniatowskiego. — Mianowanie Worowskiego przez Conrada.

Mianowanie sejmowej większości polskiej w Uniwersytecie. Śmierć prof. Drzeckiego.

Mianowanie nowego rządu z posłem Winiarskim na czele.

Mianowanie dymisje ien Piłsudskiego.

CZERWIEC.

Mianowanie p. Witosa. — Mianowanie p. Askenazego delegata przy Narodów.

Mianowanie ien Piłsudskiego ze stanowiska sztabu. Jen Stanisław Haller mianowany szefem sztabu. — Obalenie rządu w Bułgarii.

Mianowanie ien. St. Szepetyckiego ministrem wojny.

Mianowanie Stambulskiego. — Mianowanie Moskalewski komisarzem oszczędności.

Mianowanie do Warszawy królewskiej parady. — Mianowanie Min. Skarbu Wł. Grabskiego.

LIPIEC.

Mianowanie p. H. Lindego na Ministra. — Mianowanie układu polsko-tureckiego w Polsce.

SIERPIEŃ.

Śmierć Prez. Hardinga w San Francisco. — Dymisja gabinetu dr. Cuno — Stresemann otrzymuje misję sformowania rządu. — Załazg włosko-grecki.

WRZESIEŃ.

Zajęcie Korfu przez wojska włoskie. — Nominacja nowych Ministrów: W. Kucharskiego ministrem skarbu, M. Szydłowskiego min. przemysłu i handlu, St. Smalskiego min. pracy.

Katastrofalne trzęsienie ziemi w Japonii. — Drugie trzęsienie ziemi w Japonii.

Zamach ien. de Rivery, Faszyzm w Hiszpanii.

Przyjazd Kanclerza austr. ks. Sepla do Warszawy.

Zwycięstwo polskie w wyborach na Śląsku Cieszyńskim.

Kapitulacja Niemiec w sprawie Ruhry. — Koniec biernego oporu.

Expose Min. Kucharskiego.

PAŹDZIERNIK.

Przyjazd Hiltona Younga do Polski.

LISTY PARYSKIE.

W pałacu inwalidów.

Przed grobowcem Napoleona.
(Od włas. korespondenta „Rozwoju“).

Paryż, 26-go grudnia 1923 r.

Korzystając z krótkiego pobytu w Paryżu odwiedziłem dzisiaj pałac Inwalidów i grobowiec Napoleona.

Zaczerniały, patyna czasu przystrojony, ogromny gmach ten, odsunięty zdala od zgiełku frymarczących bulwarów, chałasy i zgiełku, chciwość, wyzysku i prostytucji nowoczesnego życia, dziwnie patetyczne i wzniecające wrażenie. Nad mrocznymi, majestatycznymi jego murami dominuje piękna złocona kopuła kaplicy Ludwikowskiej, pod która spoczęły prochy wielkiego Napoleona.

Sam pałac w porównaniu do nobilnego i odświeżonego i pretensjonalnego mostu Aleksandra III-go symbolu kompromisów politycznych, uderza surowością konturów i uroczym czczym zewnętrznym dekoracją. Niedźwiz to jednak, bo młodość i on zabłyknął ślady czynów wielkopomyślnych, epoki legendarnych, wysiłków nadludzkich.

W długich, zakurzonych, trochę zaniedbanych salach, tylko szcztaki sztandarów, portrety, obrazy i popiersia nawodza na pamięć imiona tych, które pod komendą jednego człowieka, obiegały świat cały i trzęsły jego posadami sławiać Francję i chwale jej synów.

Osobistych pamiątek napoleońskich naogół nie wiele. Więc uprzedza arabskie darowane mu przez sztab pod Piramidami, łożko połowe dziwnie małe i wąskie, połowe przybory do pisania i toalety, lupy „b'belos“, trochę skromnych mebli z wyspy Świętej Heleny, wreszcie na tle orłów cesarskich, słynny „bicornie“ czarny z rozetą; symbol najwyższej władzy do jakiej się wstąpił lud dzięki Wielkiej Rewolucji. Obok pamiętny szary płaszcz i mundur generałski oraz order legji.

Z tyłu za Inwalidami kaplica Ludwikowska z grobowcem Napoleona. Mroczna, w niebieskawym świetle witraży skapania, chociaż ona w obszernej marmurowej krupcie zdobnej w posagi i sztandary bozaltowy majestatycznie prosty sarkofag cesarza. Spi pod nim mocarz, który, ukochawszy Francję, wdział jej wielkość we własnej wielkości i był najwyższym wykładnikiem jej misji dziejowej, jako liderki politycznej i kulturalnej świata w dobie nowoczesnej. Misja ta od Karola Wielkiego, po Ludwika XIV-go i Poincarre'go dotąd żyje i znów triumfuje na gruzach germanizmu, dysputując hegemonia Europę w wyspiarska Anglia.

Rezultat: połowa Europę zaprzeczona w militarny rydwan Francji.

Rola Polski zdaje się być taka sama na

- 9 Expose premiera Włosa.
- 13 Wybuch trzęsienia ziemi w Cydadzie.
- 16 Pogrzeb ofiar zamachu w Cydadzie.
- 21 Sprowadzenie zwłok św. Andrzeja Zamiatyńskiego. — Proklamacja republiki republikańskiej. — Załazg Bawarji z Rzeszą.
- 28 Zmiany w rządzie: R. Dmowski Min. Spr. Zagr., W. Korfański następca prezjera, St. Grabski Min. Osł. Wł., A. Chłapowski Min. Rolnictwa.
- 30 Expose Min. Kucharskiego. — Wnieście- nie budżetu na r. 1923.

LISTOPAD.

- 5 Proklamowanie strajku powszechnego w Polsce. Strajk nie udaje się.
- 6 Zbrodnicy zamach w Krakowie. — Walki uliczne.
- 9 Pogrzeb ofiar zbrodnicy zamachu w Krakowie.

GRUDZIEŃ.

- 14 Secesja grupy Bryła ze stronnictwami Piasa.
- 15 Posł. Thugutt otrzymał misję sformowania Gabinetu. Misja się nie powiodła.
- 18 Poseł Grabski formuje gabinet.

Wschódzie Europę jak Francji na Zachódzie ani powinna więc ona stawać się niczym popychadłem, lecz zdobyć się na niezależną i konstruktywną politykę opartą na idealach wolności, ładu, kultury i praworządności.
Stefan Kłeczowski.

Redukcja królów.

KRÓL JERZY JEST 25-YM Z RZEDU.

o) Król Jerzy grecki jest dwudziestym piątym z kolei monarcha w Europie, zredukowanym po wojnie światowej. Został zredukowany biedny król przed samymi światami. Niestaly lud ateński, który przed trzema laty powołał z powrotem na tron oca Jerzego, zdetronizowanego w r. 1907 Konstantego, teraz wyrzucił z kraju syna Konstantego. Po zwycięstwie republikanów na ostatnich wyborach w Grecji, oświadczone królowi w imieniu armji, floty i całego narodu, iż powszechnym życzeniem kraju jest, aby król z całej rodziny natychmiast wyjechał.

Stary regime, który za triumfował w Grecji w grudniu 1920 r. upadł znowu w grudniu 1923 r. — Król Jerzy — typowy przedstawiciel starego regime — koczowniczy Wilhelm II, był biskim przyjaciel Mikołaja II. W pamiętniku cara Mikołaja, który niedawno ukazał się na półkach księgarskich w polskim przekładzie, figuruje Jerzy grecki, wówczas następca tronu pod imieniem „Georgy“.

Jerzy między innymi łowczył Mikołajowi w jego podróży na wschód do Indji, Egiptu i Japonii. Hr. Witte nie uważał, aby było to dobre towarzystwo dla następcy tronu rosyjskiego. „Jest to młodzienc — pisał o królewiczu greckim Witte — niezwykle skłonny do takich czynów, które nie mogą być wzorem dla królewiczów i książąt krwi“. Jakiego rodzaju były te czyny, daje pojęcie notatka z pamiętnika Mikołaja właśnie z czasów tej podróży po Egipcie, odbytej w towarzystwie królewicza greckiego. „Po obiedzie wybraliśmy się incognito na tańce niemieckie. Tym razem było lepiej, rozebraliśmy się i urządzaliśmy różne figle z Kiltosuskim“. Było to w roku 1890. Dużo lat upłynęło od czasu tej wesołej przejażdżki po Nilu. Wicher dziełowy zmógł trony przyjaciel Jerzego najtragiczniej żyć zakończył.

Tron grecki ocalał, chociaż w r. 1917 królewicz Jerzy wraz z ociem, królem Konstantym musiał na skutek żądania Ententy opuścić Grecję. Na tronie zasiadł młodszy brat Jerzego, antentofil Aleksander. W roku 1920 szczęście znowu uśmiechnęło się Jerzemu. Ojciec znowu został powołany na tron, bo jego śmierci dostąpił tron bardzo nie młody już królewicz.

Niedługo jednak siedział na nim. Królowie nie korzystają z ochrony lokatorów i król Jerzy jeszcze oficjalnie nie pozbawiony korony, został wyrzucony ze swego mieszkania.

DWULICOWEJ POLITYCE ANGLIJSKIEJ.

„Wka pokojowa”

JEST DOSTATECZNIE SKONSOLIDOWANA.
W GAZETY „TEMPS” POD ADRESEM ANGLJI.

W EN
VF

PARYZ.

Comenując infor- jako państwa, zmuszone
macje, dotyczące zainteresowana do wzniesienia od fundamentów
sie rządu angielski kredytów, przy- całej swojej organizacji narodowej i państwowej.
znanych przez Francję Rumunię, Polskę i Jugo Gdyby Włochy pomimo to kategorycznie doma
sławie „Temps” pisze: galy się od tych państw należnych im spłat, to
czyż w ten sposób nie narażaliby się na iden
1) Co się tyczy interpretacji, że krytyczne tyczne traktowanie ich samych przez jedno
stanowisko rządu angielskiego w tej sprawie ze swoich wierzycieli, oczywiście nie przez
jest pewnego rodzaju odpowiedzią na Francję, która odpycha od siebie zawsze tego ro
opozycyjne stanowisko Francji dzaju sposób postępowania, ale może przez
w sprawie pożyczki żywnościowej dla Niemiec Anglię?

to na taka interpelacje jest łatwo odpowiedzieć, a mianowicie Francja przecież nie sprzeciwiła się

kategorycznie tej pożyczce, a jedynie dała wy raz opinii, że należy wyjaśnić, że Rzesza w sa
mej rzeczy nie może znaleźć u siebie zboża i tłuszczów na potrzeby swojej ludności, albowiem dewiz niezbędnych do zapłacenia za odpowiednie zakupy, dokonane zagranicą.

2) Z sum. mających w udziale państwom sukcesywnym Włochy z góry miały uzyskać 40 procent, jeżeli więc miały być prawdą to co pisze „Giornale d'Italia”, tj. że nie mieckie spłaty z tytułu odszkodowań są bardzo problematyczne, to także w tych warunkach możnaby stać na stanowisku, że spłaty, należne Włochom od państw sukcesywnych mają być wmagane w sposób stanowczy.

3) Państwa te mają podwójne prawo do wzrędów, raz jako sprzymierzeńcy, a powtóre,

jakoby Niemcy z terenów okupowanych, pozostający w wleziach francuskich, zostali wysłani na „Wyspę Diabelską”. W rzeczywistości zostali oni przeniesieni do zakładu karnego w Saint Martin, departament Sarant, gdzie mają pozostawać w areszcie.

4) Ekonomisci angielscy zawsze podkreślają zasadniczą różnicę pomiędzy wyplatami wewnątrz kraju, a wyplatami zagranicznymi. Otóż omawiane kredyty, przyznane przez Francję, są przeznaczone na uszczerzenie należności za zakupy, czynione we Francji. Są to więc wypłaty czysto wewnętrzne. Ze Francja może dawać zaliczki ze swoich własnych kapitałów, mające być użyte również na terytorjum Francji, to z tego wynika jeszcze, że może ona spłacić swoje długie zaaranżowane w stosunku do Stanów Zjednoczonych i Anglii.

5) Sprzymierzeńcy otrzymali od Francji kredyty, ponieważ musieli lepiej się uzbroić w celu zabezpieczenia swoich granic. A musieli się lepiej uzbroić dlatego, ponieważ dzięki polityce Anglii „Huślawka pokojowa” w Europie nie jest dostatecznie skonsolidowana.

żywności angielskiej partii politycznej

Salerno (Konservatywny).

TELEFONEM Z WARSZAWY

REZYGNACJA GEN. SOSNKOWSKIEGO.

*) Pogłoski, które ukazały się w piśmie o rzekomej rezygnacji ministra Sosnkowskiego są zupełnie bezpodstawne. Rada ministrów w piątek uwzględniła wszystkie życzenia p. ministra. Budżet wojskowy podniesiono około 30 proc. P. minister wyjechał na kilka dni z Warszawy, wobec czego po Radzie ministrów udał się do p. Prezydenta Rzplitej celem złożenia życzeń noworocznych. Do Warszawy p. minister wrócił 2 stycznia.

BONY SKARBOWE.

*) Wymiana bonów skarbowych serii I D na serie 2 A, została przedłużona do 15 stycznia 1924.

MIEDZYNARODOWY ZJAZD KOLEJOWY.

*) Dn. 16 stycznia zbierze się w Ministerjum przemysłu i handlu Konferencja międzynarodowego zjazdu kolejowego. Będzie to dalszy ciąg międzynarodowego zjazdu, który się odbył w Nicei w 1923 r.

ZASPY ŚNIEŻNE.

*) Dowiadujemy się z ministerstwa kolei żelaznych, iż wskutek zasp śnieżnych w okregu dyrekcji katowickiej, krakowskiej, lwowskiej, warszawskiej i stanisławowskiej ruch pociągów towarowych i osobowych napotyka na trudności i to do tego stopnia, że nawet prace przetokowe na stacjach są utrudnione.

TELEGRAMY.

HYMN WOLNEGO MIASTA GDANSKA.

GDANSK 31 12. (AW) „Danziger Neueste Nachrichten” zamieszczają pełny tekst pióra Enderlinga, który — jak wiadomo — został odznaczony na konkursie, specjalnie na ten cel wyznaczonym.

Hymn ów rozpoczyna się podobnie, jak znany wiersz: „Czy znasz ten kraj, gdzie brzytna na dojrzewa? „Pierwsze dwa wiersze brzmią dołownie: „Czy znasz miasto na bursztynowym wybrzeżu, otoczone wieńcem zielonych lasów, gdzie snują stare legendy swa glorie sławna” i t.d.

ZAWIĘTE ŚNIEŻNE.

GDANSK, 31 12. (AW) Począwszy od soboty szaleją tutaj wibry śnieżne. Śnieg spadł tak obficie, że siera jednego metra wysokości, wskutek tego komunikacja miejska i dalsza jest utrudniona. Dzisiejsze pociągi pospieszne krakowski i gdański przybyły z trzygodzinnym opóźnieniem. Wskutek zamkniętych dróg okolicznych, w mieście dał się odczuć brak artykułów pierwszej potrzeby, dowożonych przez ludność okolicznych wsi.

Pogodzą się, czy nie pogodzą się.

GEN. DEGOUTTE I KOM. TIRARD ZA ODRZUCENIEM NIEMICKICH PROPOZYCJI.

BERLIN 31 12. (PAT) Polradio. Komunikat radiostacji donosi, jakoby generał Degoutte i wysoki komisarz Tirard w swoim raporcie w sprawie Niemiec z dnia 24-go grudnia mieli doradzać rządowi parwskiemu odrzucenie niemieckich propozycji.

PARYZ 31 12. (PAT) Jak donosi Aien-

cja Havasa nieprawda jest, jakoby Niemcy z terenów okupowanych, pozostający w wleziach francuskich, zostali wysłani na „Wyspę Diabelską”. W rzeczywistości zostali oni przeniesieni do zakładu karnego w Saint Martin, departament Sarant, gdzie mają pozostawać w areszcie.

Cele i drogi polityki zagranicznej Bułgarii.

EXPOSE PREZ. MIN. CANKOWA.

SOFIA 31 12. (PAT) Jak donosi Bułgarska Ag. Telegraficzna prezydent ministrów Cankow w swoim expose, wygłoszonym w Sobranii, mówiąc o zagranicznej sytuacji Bułgarii, podkreślił cały szereg usiłowań, jakie ujawnił rząd bułgarski dla zmanifestowania zarówno wobec wielkich mocarstw, jak i wobec sąsiadów Bułgarii, jak jest lojalnie uspołobiony oraz jak dalece

ma pokojowe zamiary. Premier podkreślił, że Bułgaria jest jedynym państwem z pośród państw zwyciężonych, wv

pełniającym w sposób lojalny zobowiązania traktatowe, ale, dodał premier, wzamian za to, Bułgaria zawsze będzie nalegała na uznanie słusznych praw, przyznanych jej w tychże traktatach, zwłaszcza, o ile to dotyczy wolnego dostępu do Morza Egejskiego oraz obrony bułgarskiej mniciszości narodowej w państwach sąsiadujących. Mam nadzieję, oświadczył mówca, że wielkie mocarstwa uznają nasze prawa, wpływające z traktatu w Neuilly i zaspokoją nasze słuszne żądania.

Los sterowca „Dixmude”.

POGRZEB KOMENDANTA.

PARYZ 31 12. (PAT) Ministerjum marynarki komunikuje oficjalnie o zaginięciu sterowca „Dixmude”, nakazując jednocześnie rozpoczęcie śledztwa. Ciało komendanta Duplessis de Grenada przywiezione zostało z Neapolu na krążowniku „Strassburg”.

RZYM 31 12. (PAT) Dzisiaj w Palermo odbyło się solenne nabożeństwo i pogrzeb komendanta sterowca francuskiego „Dixmude”. Trumna, złożona na torpedowcu włoskim

przybyła do Neapolu. Jutro rano nastąpi uroczyste przeniesienie zwłok z torpedowca włoskiego na francuski krążownik „Strassburg”, który przewiezie zwłoki do Francji.

WARSZAWA 31 12. (PAT) Pan Prezydent Rzeczywspolitej wysłał do p. prezydenta rzplitej francuskiej depesze z wyrazami współczucia z powodu katastrofy balonu wojskowego „Dixmude”.

ŻADANIA AUTONOMISTÓW KRAJOWYCH.

KRAJOWA 31 12. (AW) Na posiedzeniu komitetu wykonawczego związku dla autonomii, ustalono następujący program związku. Związek domaga się wolności zebrań i prasy, oraz natychmiastowego zwołania rad

gospodarczych. Dyrektoriat krajowy nie będzie moco w wydawania żadnych rozporządzeń w dziedzinie administracyjnej i gospodarczej, bez wysłuchania opinii rad gospodarczych. Uchwalono również domagać się natychmiastowego rozpoczęcia wyborów do seimików.

ILUSTROWANO

S. A. Włodzimierz Przerwa Tetmajer

artysta-malarz, zmarły dnia 26 bm. w Krakowie

NA MARGINESIE.

ZYCZENIA.

Z okazji nowego roku, składamy na tej drodze życzenia:

P. Poznańskiemu — aby został prezydentem w „naszej” „Republice”.

„Republice” — aby zakosztowała słodyczy bytowania w poznańskim.

P. Rzewskiemu — miejsca sekretarza, w głównym zarządzie Zw. Lud. Nar. — PPS-owi — dużo cukru w magistracie i również umiejącego trzymać język za zębami ławnika — jak Wilczyński.

Fabrykantom łódzkim — ufundowania tablicy pamiątkowej panu Barcińskiemu w kościele św. Krzyża.

Panu Bryłowi — jaknajszybszego otrzymania przyobiecanej nagrody, w efektywnych dolarach i kupna jeszcze jednego foliarku.

Panu Thugetowi — siedmiopalkowej Korony na jedną palkę i orderu „Pro eclesia”.

Panu Grabskiemu — trzymać się ostrożnie w tańcu i wogóle nie tupać.

Czerwonemu panu posłowi Markowi — zamienienia się na zielonego dolara w stosunku do urzędowej giełdy warszawskiej.

Panu Stańczykowi — o ile ma łysinę to zaprowadzić sobie gaz i zmienić nazwisko na więcej zrozumiałe i popularne wśród naszego ludu, mianowicie na August.

Panu Oskarowi Konowi — zmiany nazwiska i imienia na modniejsze starszowieńskie.

„Za gotowość służenia Ojczyźnie”

PRÓBNE POWOŁANIA REZERWISTÓW

Na skutek zarządzonego przez M. S. Wojsk dnia 5 bm. próbnego powołania rezerwistów w celu sprawdzenia szybkości stawianictwa rezerwistów w całej Rzeczypospolitej przybyli ze wszystkich rezerwistów na obszarze Rzeczypospolitej najszybciej dwali szeregowi do swych oddziałów, mianowicie:

Pierwszy przyszedł rezerwista szeregowy Maksymilian Jasiak, wieś Wodzyń, gmina Tuczeki, powiat Działdów, dostawszy rozkaz o godz. 3 rano, stawiał się o godz. 7 rano w oddziale w odległości 34 klm. Drugi rezerwista szeregowy Wacław Chyźniak, wieś Bereźnica, pow. Sarny

przebywając odległość 75 klm. od otrzymania rozkazu w przejeździe 1 i pół rodziny.

Oficerowie, pracujący w Sztabie Generalnym z Szefem Sztabu Generalnego na czele chcąc dać wyraz uznania dla wysokiego rozumienia obowiązków obywatelskich i gotowości służenia Ojczyźnie, stwardowali drogą dobrowolnej składki dla wyżej wymienionych rezerwistów w pominki w formie znaczków kieszonkowych i książek z dedykacją „Za gotowość służenia Ojczyźnie”, które zostały powyższym rezerw. wraz z osobistym piśmem Szefa Sztabu Generalnego wręczone.

skie. Uszer — podniesie to jego urok i kędzi w Łodzi i ułatwi stosunki.

Dyr. Wolczyńskiemu, aby obejrzał do brze rury gazowe przed fabryką, bo znów kowal zawinił a ślusarz będzie musiał z pomocą zarządu fabryki uciekać do Ameryki.

Gazowni łódzkiej — sprzedawania gazu w syfonach na luty i za funty szterlingi.

P. prezydentowi Cynarskiemu — butelki gorzkiej wody Franciszka Józefa i dwa numery „Expressu” do tego. —

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Port w Pucku zamrzł.

(k) W noc z dnia 23 na 24 bm. na znacznej przestrzeni bo od Kuźnic (półwysep Hel) aż do Pucka (w linii powietrznej odległości 16 km.) powlekała się załoga gruba warstwa lodu nie jest ona całkowicie jeszcze zamrożona, gdyż utworzyły się szerokie szczeliny, którym woda wydobywa się tak, iż dojazd do Pucka większym i silniejszym statkiem jest jeszcze możliwy.

Dla kutrów i większych łodzi rybackich port pucki stał się już niedostępny.

Malwersacje na szkodę Skarbu Państwa.

(k) Przed kilkoma dniami została podniesiona rządowa opłata od spirytusu i kupcy zobowiązani byli zapasy swe zgłosić dodatkowo w urzędzie skarbowym, celem uiszczenia odpowiedniej nadpłaty. Zgłoszenia te wykonane zostały w Bydgoszczy przeważnie w sposób oszukawczy. Hurtownicy, a także mniejsi kupcy podali mniejsze zapasy do opłaty, niż je mieli w rzeczywistości. Władzy skarbowej zestawienia te wydały się podejrzane i zarządziła w całym szeregu magazynów rewizje, która wydała wprost skandalcz-

ne wyniki. I tak fabryka wódek Zakrzewski przy ul. Jezwickiej utuliła zapasy od których należała się skarbowi opłata przeszło miliarda mk. Kawiarnia Bristol chciała państwu wyrządzić szkodę na przeszło 800 miliardów. Firma Pilsch prawie na pół miliarda. Ciszewski w Rynku ówierzę miliarda. Franke przy ul. Mostowej przeszło pół miliarda.

Znowu polów do pracy w polu.

(k) W sobotę władze nasze przeprowadziły wielką rewizję w polu Lwów-Katowice, przyczem przytrzymano szereg spekulantów walutowych.

Przeprowadzona natychmiast rewizja osobista dała nadzwyczajne rezultaty. Ogółem bowiem zakwestionowano parę tysięcy dolarów.

Nadto za stałe zajmowanie się handlem i wywozem obcych walut przytrzymano kilku czarnogieldziarzy z Krakowa, N. Sacza i Katowic.

Zywoon spalony na parowozie.

(k) Straszny wypadek, zdarzył się na Górnym Śląsku. Podczas jazdy na parowozie z kop. Schrebera na szyb Karola pod Rydułtowym w pow. rybnickim, buchnęła na ście z paleniska parowozu wielkie płomienie na wrzucającego tam wówczas węgiel maszyniście Roberta Podlesnego. Nieszczęśliwy uległ spaleniu niemal żywcem.

Straszny upadek.

(k) W Kaliszu zdarzył się straszny wypadek, który poruszył całe miasto. Oto inżynier miejski, Kazimierz Skolimowski, sprządzając prowizoryczny dach papowy na budowlu ratusza, poślizgnął się o warstwę lodu na dachu, spadł na dziedzińiec i poniósł śmierć na miejscu.

Zmarły inż. Skolimowski w życiu społecznym Kalisza brał czynny udział, jako działacz niepospolitej zasługi.

ZOFJA DOERINGOWA.

Noc Sylwestrowa.

— Co to? — To co twój bogata wyobraźnia, kuzyneczko widzieć w tym zechce. — Ależ, przypatrz się, Janku tylko do brze — no, co to? W każdym razie coś brzydkiego, potwornego... — A więc przypatruje się i to bardzo uważnie. Rzeczywiście masz rację. Lucy, jakieś dziwaczne stworzenie: owad, czy płaz? Potwór nie długie, cienkie nogi... dużo ich... zakończone mackami. Prawdopodobnie jest to jakiś rzadki okaz z dna oceanu. Może nyphon, może sepiola? Straszny potwór! — roześmiał się szczerym, młodzieńczym śmiechem. — No, nie śmieję się, Janku, ja muszę wiedzieć co to jest, ja chcę wiedzieć!.. Wydeła kanwrsnie ślicznie zakrojone usta. — A więc, jeśli kuzyneczka Lucy, chce i do tego tak zadnie, to — trzeba spełnić życzenie. Włec proszę mi jeszcze raz pokazać. W podłużnych, delikatnych palcach, nianych jakby z różu i konchy perłowej, obłyszonych wypolerowanymi paciorkami — trzy

mała kawałek wosku, który rzucił jakiś dziwaczny cień na biały marmur kominka.

Otulona w gaz czarnych arewdzieło, z obnażonymi ramionami, z małym, aluminiowym tygielkiem w ręku, w którym topiła wosk — wygiadała jak nowoczesna Pytia, czytająca z wyroczni delfickiej.

Ogień kominka krwawymi refleksami błędził po kruczonych włosach, przesacał się gorącym na posagowe ramiona, poprzez mgłę czarnych gaz, rumienił wykwiłtne dłonie i palił się w wielkim rubinie i lżach brylantów na wysmu kłwych palcach.

W sąsiedniej sali, w iaskrawych, świntłach lamp elektrycznych, wznoszono toasty, składano życzenia, dźwięczały śmiechy, rozmowy złościło się wino w kieliszkach.

— Nowy Rok! — drgało w smugach atmosfery sylwestrowego wieczoru.

— Włec, kuzyneczko? — Włec... patrz, Janku... widze doskonałe... patrz, kilka długich, wstretnych nóg w dżisz... mały, czarny tułów... ope... brr... pajak!

— Rzeczywiście — pajak. Zupełnie dokładny cień odbija się na tle marmuru. Masz rację Lucy. Włec co?

— Pajak... — urwała nagle.

— To zdanie się, symbol szczególnej kuz-

neczko. — ... tak brzydzie się, tak się boję pajaków!..

Wrzuciła napowrót z obrzydzeniem kawałek wosku do tygielka. Prześliczne lubi być zsunęły się w skupieniu.

— To — przyniesie jeszcze coś? — rzekła nagle zupełnie poważnie — mnie, albo tobie... — Oj, Lucy, Lucy, kłoby z takich żartów poważnie wnioskować!

— Ja... w to wierze.

— Zartujesz chyba. Taka rozumna, nie przeciętna kobieta, taka pewna siebie królowa wszystkich balów, rautów i weni z pełnym finem flitrokiem, lub wytworna tronia na ustach — żona takiego znanego, poważnego finansisty, jakim jest Wacław. — wstydz się Lucy!

— A jednak wierze — powtorzyła uparcie.

— Lucy, pamiętasz, kilka lat temu, w takim sam wieczór Sylwestrowy, przy tym samym kominku topiliśmy wosk w tygielku, pamiętasz? Tak samo żar główny rumienił ci paluszki, tak samo tam w salonie z uderzeniem rodziny dwu następną konwencjonalnie witano rok nowy, a my tu w naszym młodym gronie rozgrzewaliśmy się gielek z roztopionym woskiem, pamiętasz? Nie ostrożnie rozgrzany schwyciłaś i sparzyłaś rękę. Ten mały paluszek, ale z jednym tylko skrom-

Święta w Zakopanem.

WARSZAWA I ŁÓDŹ NAJSILNIEJ REPREZENTOWANA.

Jak należało przypuszczać, na święta Bożego Narodzenia śpieszono do Zakopanego mnóstwo ludzi, w tym niemal pół Warszawy i Łodzi. Przyjezdnych nie odstraszyła ani niecicha droga w przepięknych, słońcających się kilka godzin pogodach ani nawet nieświątecznemu wyrubownemu ceni pensjonatów, gdzie przed kosztuje dzisiaj od 4.500.000 w górę.

Na Kurpówkach można było spotkać wszystkich, kogo tylko kto chciał zobaczyć.

A więc kawiarniani politycy oglądali się na niedawnymi ministrami, Korfanym i Seydą. Jedno i drugie znajdą zapewne we własnych willach na Kozłku.

Prawie parlamentarna reprezentował senator Bałłucki, wreszcie Rady miejskiej Warszawy, lewicowy senator Prauss i posłanka Prausowa.

Z innych znanych nazwisk, wymienić należy reprezentantów świata sztuki z pp. Karolem Szymanowskim, Zdzisławem Dębickim, Marią Dąbrowską i Bolesławem Leśmianem na czele.

Licznie też zbiegali do Zakopanego dżentelmeni wszelkich kierunków politycznych, między innymi pp. H. Wierzyński, A. Brzeg, A. Brzegorzewski.

Jak było do przewidzenia — mimo znacznej podwyższonej taryfy kolejowej — tłumy wycieczkowiczów zbiegały na święta do Zakopanego, by choć dni kilka spędzić wśród cudownego krajobrazu górskiego.

Zbiegali więc narciarze, trochę inteligentni zawodowcy, ściśle reprezentowana była paleta warszawska i Łódzka.

Najliczniej jednak stawiała się finansjera, bankierzy warszawscy, Łódzcy i kałowiecy w zwykłych kostiumach sportowych stanowili niejako arystokrację dolarową. Łatwo więc so-

bie wyobrazić, że gdzieś taki "arystokrata" się znalazł — marka polska z samego żalu i przestrachu traciła na swej mizernej wartości — w rezultacie miłośnik stawał się skromniutkim papierkiem, za który często z trudnością można było nabyć zaledwie dziesięć obrzydliwych papierosów.

Przykładzik ten wystarczy. Ilustruje on aż nadto anarchię drożyznianą, jaka rozwydrzyła się tutaj w bieżącym sezonie.

Nie wpływa to jednak na ożywienie. Życie w Zakopanem pulsuje wzmocnionym tętnem. Kawiarnie przepiękne. Na Kurpówkach rośnie gwarno, kolorowo. Panie w męskich obcisłych kostiumach sportowych, zaróżowione od zimna buziaki rozkosznych bachorów, ich radośny szczebiot, śmiech bez troski matek i ojców, wszysko to w cudownym słońcu, na tle zimowego górskiego krajobrazu — daje złudzenie bajecznej kolorowej, kipiącego radością życia, nieczem w bałce. Wszystko to jednak pierzcha i zapada w niepamięć z chwilą powrotu.

Twarze szarzeją, humor odlatuje, codzienne troski, zewsząd wypełzłe, pochylają ku ziemi przez czas jakiś radośnie wyprężone ramiona. Wraca zgrzybiłość, zły humor, często chamsstwo.

To ostatnie daje się najwięcej zaobserwować na stacji, właśnie w chwili odjazdu pociągu. Tu już każdy jest sobą.

Przez chwilę kilka synów się obficie przekleństwo i złorzeczenia. Ordynarny wrzask, tumult, lafania trwa aż do momentu załadowania się do wagonu, poczem następuje już cisza i nuda.

Każdy w myślach waży i liczy ile go kosztowało Zakopane.

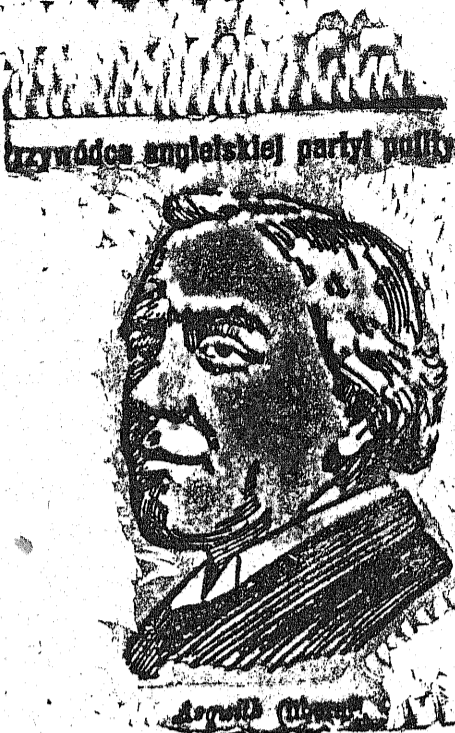
Jeno od czasu do czasu wdrze się kłopotliwy szepot:

— Ale dra, psiaakraw!

wskazujące nadto, że w domach ich są niebicie dowody ich zbrodni: okrwawione mundury zamordowanych, które też przy rewizji u nich rzeczywiście znaleziono.

Polow na węgorze.

(K) Po ostatnich burzach na Bałtyku rozpoczął się zwłaszcza w zatoce Puckiej polow węgorzy połączonych w śnie zimowym. Od wczesnego ranka do późnego wieczora uwija się po morzu szereg łódek, rybacy za-

członek angielskiej partii politycznej

opatrzony w długie kilkunastometrowe łyczki zakończone żelaznym trójzębem (trózzęb widać) uderzają nimi w różnych kierunkach po płytkich miejscach szukając w ten sposób na chybił trafił gniazd węgorzy. Jest to praca bardzo ciężka, wymagająca cierpliwości.

Aresztowanie „barona” Michalskiego w Paryżu.

Policja paryska przytrzymała mężczyznę elegancko ubranego, z orderem wojskowym u klapy marynarki — podającego się za pułkownika barona Michalskiego, urodzonego w Polsce 1889 r.

Rzekomy baron Michalski przedstawił legalny paszport wydany w Warszawie, nie mógł się jednakowoż wytłumaczyć, skąd pochodzi owe wyskrobanie na czeku, który chciał w banku przy ul. de Louvre zrealizować.

Rewizja przeprowadzona w mieszkaniu Michalskiego, wykryła narzędzia ślusarskie, długą pilniczkę itp. co doprowadziło na myśl, iż pan „baron” uprawia w wolnych od zajęć chwilach kunszt włamywacza.

Informacje zasięgnięte w ministerstwie wojny okazały, że na stacji służbowym znaku jest się 1. pułkownik Polaka Michalskiego, który w czasie wojny prowadził się dobrze, ale nie otrzymał orderu Legii honorowej, a ponadto obecnie uważany jest za człowieka głęboko podejrzanego.

„Barona” chwilowo osadzono pod kluczem.

Ujęcie morderców żołnierzy polskich z r. 1920.

(K) Policja powiatu pińskiego przyaresztowała i odsławiła do więzienia 2 mieszkańców gminy Pohost Zahorodziekiej, Jana Horeglada i Andrzeja Łozickiego, podejrzanych o zamordowanie w tej gminie jeszcze w roku 1920 dwóch polskich żołnierzy podczas odwrotu naszych wojsk.

Sprawa byłaby poszła w zapomnienie, gdyby nie doniesienie do policji na tych ludzi.

— Wymurkujcie mi, i miałaś biała sukienkę. Tymczasem wylewały się panofle, grzyby, czepki, kołnierze i łebki.

— Róż obfitość ze złotem...

— No widzisz, nie przywiązywałaś wówczas znaczenia?

— Może...

— Więc to ci szczęście przyniosło, przyłapanoś?

— Pominięłaś pytanie młóceniem i nagle podniosła swe piękne aksamitno—czarne oczy na kuzynę, magnetyzującym spojrzeniem.

— Chcesz, Lucy, zatrzymamy nasz początek roku stary. — I cofnął na stojącym kominku brązowy zegarek wskazówkę o pół godziny.

— Więc sam wierzysz widocznie — wywróciła z nowością i wykwintnym ruchem pochyliła głowę — oddała się.

Patrzył za nią, jak na cudnie wyświeglone wane, fantastyczne zjawisko — Pył się nowo czesna.

— Z ozdoby ornamentów sufitu sypialni do pokoju zesunął swa ójka nie — pajak.

Brzydki, czarny, o długich nogach, z małymi łapami.

Lucy drgnęła nerwowo na swem koronkowym posłaniu. Zmarszczyła się, co jak

atramentowa plama objęły poduszki i poczęła ciekawym wzrokiem spokojnie śledzić pajaka.

Zesnuł on długą nóg, zakolysał się na nóg i pozostał bez ruchu.

Lucy patrzyła. Nie ruszał się. Znużona ujęła srebrny neseser i odrzucając niedbale na aksamit, leżący na nim list nieotwarty, poczęła wyjmować z aksamitnego pudierka przynajmniej do paznokci. Rzuciła okiem na list, lecz nie otwierała. Lekki grymas osiadł jej na ustach.

A pajak tymczasem tak nisko zesnuł swą nóg, że swym małutkim, czarnym grzbietem dotknął małego jej uszka.

Z obrzydzeniem odsunęła się szybko, a nie namyślając się ani chwili, chwyciła małe nożyczki i rozciął się metaliczny szczepek. Mały, czarny kulowatej pajaka przecięty na dwoje spadł na jej aksamitowe dłoń. Dłacie, cienkie nogi skurczyły się okrągło i znieruchomiały. Strzepnęła rękę ze wnętrzem i przymknawszy oczy rzuciła się na biały batyst poduszki.

Jedwabna nóg pajaka kolysała się leniwie w powietrzu.

— Lucy...

Otworzyła powieki.

Maż z depesza w reku wchodził do pokoju.

— Czy miałaś list od Janka, zawiada-

niający o jego przyjeździe?

— Tak, tam leży jeszcze nie czytalam.

— Stało się nieszczęście... Janek w katastrofie kolejowej stracił życie.

— Nie... życie?!

— Niestety...

Powoli wyciągnęła rękę, wzięła z kofdry list i rozerwała kopertę.

Paryż

Droga Kuzyneczko,

wyrwałem się nareszcie z chaosu pracy i śpieszę do kraju. Za kilka dni stary rok się kończy. Nie uwierzysz, jak się ciesze, że spędzimy znów razem wieczór sylwestrowy przy naszym kominku.

A propos — pajaka? I cóż śliczna, kuzyneczko, wróżka, widzisz przepowiednia się nie sprawdziła. Szczęśliwym — szczęście sprzyja. Możemy znów śmiało zgodzić z naszą tradycją w wieczór sylwestrowy wosk żuć.

— Gdzie wraży te czwiałki będziesz — już będą w drodze. Całuję obie rączki — Janek.

— Lucy, patrz, co to na poduszec?

— To — pajak — odrzekła spokojnie.

Zsunęła ostrożnie szozatki na papier listy i złożyła starannie do aksamitnego pudierka.

KRONIKA

— Kalendarzyk
w wtorek dnia 1 stycznia Nowy rok
Wschód słońca o 8 m. 45.
Zachód „ „ „ 4 m. 33.

— Widowiska

Teatr Miejski (Cegielniana 63)
Po pol. „Kordjan“, wiecz. „Jakoś to będzie“
W środę premiera „Świecznik“
Teatr Popularny (Ogrodowa 18)
Po pol. i wiecz. „Krakowskie zuchy“
Filharmonja (Dzielnia 20)
Koncert art. warszawskich.
„Luna“ (Przejazd 1)
„Eternal Flame“
„Casino“ (Piotrkowska 67)
„Księżniczka Suwarina“
„Odeon“ Przejazd 2
„Córka Napoleona“
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Hygiena Matżeństwa“
Kino Spółdzielni Prac. Państwowych
„Spowiedź wiarołomnej“
Kalendarzyk historyczny.
1476 Narodziny króla Zygmunta Starego
1905 Wzięcie portu Artura przez Japończyków

**WSZYSTKIM CZYTELNIKOM I PRZY
JACIOŁOM NASZEGO PISMA PRZESYLA
STAROPOLSKIE ŻYCZENIA „DOSIEGO
ROKU“
REDAKCJA „ROZWOJU“.**

Wiadomości bieżące

— Likwidacja wydziału oświaty poza
szkolnej przy Kuratorium Okręgu Łódzkiego.
Wydział Oświaty pozaszkolnej przy
Kuratorium Okręgu Łódzkiego został z dniem
31 grudnia 1923 r. na mocy rozporządzenia
Min. R.R. i P.O.P. zlikwidowany.

Likwidacja ta, podobnie jak i w innych
tego rodzaju instytucjach nastąpiła na tle
przeprowadzonej oszczędności skarbów.

W związku z tem Min. W.R. i O.P. zwró
ciło się z apelem do władz samorządowych,
gminnych i powiatowych, aby raz rozpoczę
te w tym prace nie zostały zaniedbane, ale
ku ogólnemu pożytkowi dalej kontynuowane.

Kuratorium Szkolne rozesłało ze swej
strony odpowiedni okólnik do Inspektorów
szkolnych, by ci oświatę pozaszkolną oddali
w opiekę społeczeństwu. (pap)

— I jak tu jeździć trawaiem?

Jak się dowiadujemy opłacać się będzie
na kolejkach dojazdowych 5 groszy za jeden
kilometr. Spacer do Aleksandrowa i z powro
tem, biorąc pod uwagę dzisiejszy kurs franka,
kosztować będzie około półtora miliona mar
rek. Ciekawym tylko jest, czy w związku z
waloryzacja wszystkie zostaną również zwa
loryzowane pobory urzędników i zarobki ró
botników. (pap)

— Nowe opłaty za paszporty zagranic zne.

Min. Spraw Wojsk. wprowadziło zmia
ne opłaty skarbowej za paszporty zagranic
zne i ceny książeczek paszportowej. Urzędnicy
i wojskowi starający się o wyjazd zagranicę
winni dołączyć do prosby o urlop zagraniczny
ny i wznowienie lub przedłożenie ważności
posiadanego paszportu 1.500.000 mk., do pró
sby o urlop zagraniczny i nowy paszport
1.500.000 mk., do prosby o urlop zagraniczny
i zezwolenie na wyjazd powrotny w czasie
obowiązuje jeszcze ważności 500.000 mk.

— W dniu jutrzejszym metalowcy przy stępują do bezrobocia.

Na skutek otrzymanego listu od prze
mysłowców z zawiadomieniem związków ro
botniczych, iż ci pierwsi nie tylko, że zrywają
umowę zawartą w lipcu, ale od 1 stycznia
postanawiają obniżyć płace robotników. W
niedziela w Sal OKZZ, odbyło się walne
zebranie pracowników metalowych, na któ
rem szczegółowo poruszano sprawę krótków
jak należy poczynić w razie, gdy przemy
słowcy metalowi nie odstąpią od swych za
mierzeń.

Między innymi postanowiono zwrócić
się do Kom. Okręgowej aby ta zwołała kon
ferencję międzyzwiązkową. Po nader ożywo
nej dyskusji uchwalono jednogłośnie przy

Baczność przed hochstaplerem.

Roman Kozłowski grasuje w Łodzi. Kto dał się już naciagnać oszustowi?

Dzienniki małopolskie rozpisują się szeroko o sprytnym hochstaplerze Romanie Kozłowski, który od pewnego czasu grasował po Małopolsce Wschodniej, przedstawiając się za sekretarza Wojewody Grabowskiego kuź też min. Klernika, uprawiał oszustwa na wielką skalę.

Osobnika tego poszukiwano od dłuższego czasu policja małopolska, lecz bezskutecznie. Jak podawaliśmy w niedzielnym numerze „Rozwoju“ za dziennej Krami Krakowskimi, Roman Kozłowski rzekomo zbierał do Rumunii.

Tymczasem policja prawdopodobnie została wprowadzona w błąd, gdyż Kozłowski przed kilkoma dniami był w Łodzi, więc prawdopodobnie do Rumunii wcale nie wyjeżdżał.

Przed paroma dniami znany w Łodzi Finiec p. Henryk Friedstein wracał połączony z czornym z Warszawy do Łodzi. W przedziale, do którego wszedł, znajdował się elegancko ubrany młodzieniec, o ujmującej powierzchowności, który po pewnym czasie zawiązał rozmowę z p. Friedsteinem. W trakcie rozmowy, opowiadał historyjkę o rzekomym okradzeniu go w czasie

swego. Ów młodzieniec przedstawił się jako Roman Kozłowski, właściciel majątku Czeskiego w Małopolsce Wschodniej (także miał w Łodzi wyciel p. Friedsteinowi), rzekomo krzyżem szereg małopolskich rodzin arystokratycznych. Kozłowski budził zaufanie w p. Friedsteinie, który zajął się jego losami, napisał go na koiaczkę, umieszczył w Hotelu Savoy na nocleg i dojechał z nim 20 milje. Kozłowski udał się z p. Friedsteinem do telegrafu, gdzie wysłał listy, szedł do Lwowa, do Marii Karłowicz, rzekomoj swojej krawnej, zadając wycieczkowi tego graficznego przekazaniami pieniędzy.

Kiedy p. Friedstein następnego dnia zjawił się w Hotelu Savoy, okazało się, że Kozłowski już w nocy czmychnął z hotelu.

Pan Friedstein przypuszczał, że nie tylko on jeden padł ofiarą oszusta i że prawdopodobnie Kozłowski dotąd jeszcze grasuje w Łodzi, tem więcej, że wypyttywał się o wybitniejszych kupców i przemysłowców łódzkich.

Przed hochstaplerem ostrzegamy!

Pocięty sztandar 3 pułku strzelców.

ODEZWA DO B. WOJSKOWYCH TEGO PUŁKU.

W 1918 roku, podczas rosfarmowania 1-go Korpusu, sztandar 3-go Pułku Strzelców, ażeby nie dostał się w ręce Niemców, został pocięty na kilkadziesiąt części i rozdany między najbardziej zasłużonych oficerów i szeregowych tego pułku. Po nastaniu sprzyjających okoliczności, sztandar ten miał być ponownie ocalony i przekazany Muzeum Wojskowemu. Obecnie sprawa ta zajmie się groźno oficerów b. 3 pułku Strzelców korpusu Jen.

Dowbora - Muśnickiego z 5. Dowódca pułku, obecnie Jenerałem Hajdukiewiczem na czele.

Wszyscy Dowoborczycy, posiadający część tego sztandaru winni takowe bezwzględnie przesać pod adresem:

Warszawa, ul. Hoża Nr. 62 m. 18 porucznik rez. Witold Butk's i pod tymże adresem należy skierowywać wszelką dotyczącą tej sprawy korespondencją.

Czy łódzcy kupcy i przemysłowcy nie znają jeszcze tego sposobu?

P. KUNTZEMU Z A. E. G. I PODOBNYM POD UWAGĘ.

W ciągu ostatnich dni władzom naszym udało się wykryć w Krakowie szereg oszustw przy zestawianiu bilansów do wyznaczania podatku obrotowego.

Kilku kupców wpadło na ciekawy pomysł fałszowania zestawień, a to w ten sposób, że w kolumny swych ksiąg wpisywali zamiast marek pol., franki (oczywiście bez znaczka „fr.“) — skutkiem czego wszystkie pozycje, a

co za tem idzie i bilans przedstawiały małe cyfry, choć z drugiej strony rzeczywistość.

Dowcip ten jednakowoż w porę spostrzeżono i winnych pociągnięto do odpowiedzialności. Wedle doniesień w ostatnich tygodniach wykryto cały szereg fałszowania bilansów, przy czem udało się wpaść na trop kilku zawodowych bilansistów, którzy zajmowali się jedynie zestawianiem fałszywych bilansów.

stąpił z dniami 2 stycznia do bezrobocia. Takie stanowisko związek nadal będzie kontynuował, zdecydowanie o tem ogólne zebranie, które odbędzie się tego samego dnia o godz. 3 po poł. w sali OKZZ. (pap)

— Ze szkół wieczornych.

W dniu 27 grudnia w Wydziale Oświaty i Kultury odbyła się konferencja w sprawie dotyczącej obowiązkowego nauczania rocznika 1908—1909. W konferencji przyjmowali udział iawnicy Wydziału Oświaty i Kultury: Z. Hajkowski i Fr. Kruczkowski. Z posiadanych danych skonstatowano, iż pomimo przy musowego obowiązku uczęszczania do szkół młodzieży rocznika 1908—1909 dotychczas nie uczęszcza około 1000 osób. Wobec tego uchwalono sprawy opornych przekazać sądowi karnemu, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej.

Teatr i sztuka

— Dzisiejszy koncert popołudniowy.

Dzisiaj we wtorek o godz. 4-ej po półn. na koncercie popołudniowym wystąpią znakomici artyści operetki warszawskiej a mianowicie: Walerja Dobosz-Markowska, Kazimie

ra Horbowska i Józef Sendecki. W programie arje i duety z operetek „Lucullus“, „Kata tan cerka“, „Księżna Czardaska“ i „Madame Pompadour“, oraz cały szereg pieśni. Jak należy przypuszczać, koncert dzisiejszy cieszyć się będzie dużym powodzeniem.

— Ze Stowarzyszenia Dowoborczyków.

W niedzielę, dnia 3 stycznia, br. o godz. 4-ej po południu, w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 174 odbędzie się walne półroczne zebranie wszystkich Dowoborczyków, zarówno zrzeszonych jak i niezrzeszonych.

Ofiary.

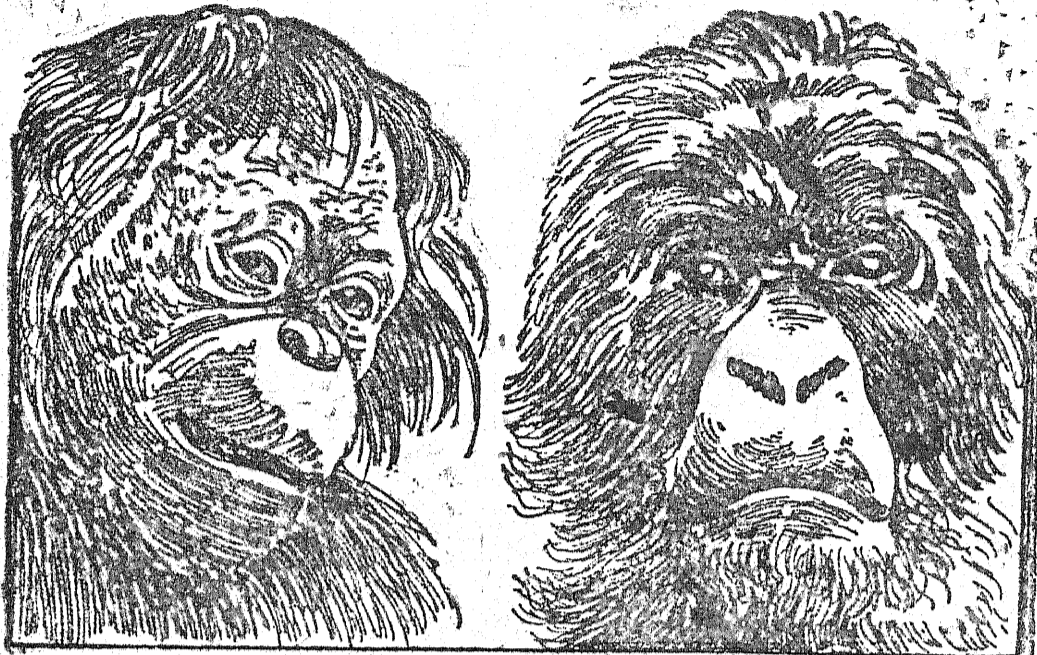
Na Inwalidów wojennych.

Nr. 908 W. i M. Rawińscy zamiast Powinszowań Noworocznych 300.000
Nr 912 Zamiast Życzeń Noworocznych O. Stephanus 3.000.000

Na Komitet pod protektorjatem p. Prez. Wojciechowskiej dla głodnych dzieci

Nr. 909 W. St. Marciński zamiast Powinszowań Noworocznych 200.000

Z pólowań na małpę w Afryce.

Dwa charakterystyczne typy wielkich małp: goryl i orangutan. Nazwa goryl, jest jedynym słowem, które z języka kartagińczyków przeszło do języków nowożytnych. Albowiem to słynny fenicki żeglarz Hannon, po raz pierwszy na kilka wieków przed chrześcijaństwem, wspomina o istnieniu tego małpiego kolosa, którego nazywają „goryl”. Słowo to oddaje po części chraptliwą dźwięki, jakie wydobywa się z gardła zwierzęcia, gdy jest zaalarmowane. Nazwa ta, która przez cały szereg wieków uważana była za imię jakiejś mitycznej istoty, została przyjęta przez zoologów, skoro w 1847 r. przywieziono do Europy pierwszego goryla.

Oplątek dla dzieci żydów.

URZĄDZIŁ KIEROWNIK SZKOŁY POWSZ. W ŁASKU

(Od własnego korespondenta).

Choinke i oplątek dla dzieci — żydów urządzają się w szkole powszechnej nie w bolszewicko-żydowskiej Rosji, lecz w powiatowym mieście Łasku w Województwie Łódzkim.

Sprawa przedstawia się następująco: Zwyczajem miejscowym urządza szkoła powszechna Nr. 1 w Łasku choinkę i oplątek dla dzieci szkolnych. Rzecz pochwały godna i pożądana, zwłaszcza dla całych rzeszy tych dzieci, których rodziców w dzisiejszych warunkach nie stać na choinkę. W celu zorganizowania i omówienia tej sprawy zwołuje Kierownik tej szkoły zebranie pedagogiczne. W toku dyskusji na zebraniu wychodzi na jaw, że Kierownik szkoły ma zamiar urządzić choinkę i oplątek nie tylko dla dzieci chrześcijan, lecz również żydów.

Z oburzeniem cała Rada jednogłośnie odrzuciła ten projekt, uchwalając natomiast jedno głośnie przeciwko głosowi Kierownika urządzić choinkę tylko dla dzieci chrześcijan. Wtedy to

oświadcza Kierownik że jako Przewodniczący Rady, uchwałą zawieszającą jako pogwałcającą regulamin. Na dzień następny oburzone nauczycielstwo zwołuje ponownie Radę Pedagogiczną, żądając od Kierownika wyjaśnień i mając zamiar w razie nie uzyskania cofnięcia zawieszonych uchwał z dnia poprzedniego ew. zupełnie wstrzymać się od głosu na posiedzeniu Rady Pedagogicznej. Wobec takiego postawienia kwestii Kierownik oświadczył, że przedstawi całą sprawę Powiatowemu Inspektorowi Szkolnemu, który według jego oświadczenia, sam przyjedzie sprawę rozstrzygnąć, lecz dotychczas Inspektor nie przybył i sprawę nie rozstrzygnięto. Wiadomo tylko, że około dwudziestu sił nauczycielskich, ożywionych gorącym poczuciem narodowym w polskiej szkole, w Państwie Polskim urządzać musi choinkę i oplątek żydom, bo tak chce p. Kern pełniący zastępczo obowiązki Kierownika w szkole powszechnej Nr. 1 w Łasku.

Walka z bandytą.

WSRÓD PUBLICZNOŚCI MAŁO JEST ODWAŻNYCH

W dniu wczorajszym był w Ateie i Maja widowia krwawej rozprawy między bandytą a organami bezpieczeństwa. Posterunkowy obchodowy zauważył w bramie domu Nr. 5 ul. i Maja podejrzanego osobnika, który na zarządzenie wylegitymowania się począł uciekać ostrzeliwując się ściganemu go posterunkowemu.

Zaalarmowany strzałami pobiegł z pomocą posterunkowemu przechodzący obok choraż IV Baonu Sanitarnego w Łodzi Bronisław Szarocki, który dobiegłszy bandytę ciał go szablą przez głowę padając równocześnie na ziemię. Korzystając z pośpiechania się chorażego Szarockiego wydobył bandyta nagłym ruchem sztylet i zadał leżącemu dwie ciężkie rany w plecy. Biegący z pomocą przechodnie na widok strzelającego i groźącego sztyletem bandyty pierzchneli

dozwalać na dalszą jego ucieczkę.

Przy ciężko rannym chorażym zebrały się tłumy ciekawych, a tymczasem bandyta odrzućwszy rewolwer, którego powtórnie nie miał już czasu nabić skierował swe kroki w stronę Al. Kościuszki, gdzie natknął się na przechodzący patrol VII Komisariatu. Po dłuższej walce wreszcie udało się niebezpiecznemu bandytc obzwiadzić i rozbroić.

Jak się okazało przywzysmanym jest znany i dawno poszukiwany przez Urząd Śledczy bandyta, mający na swoim sumieniu 6 napadów, nazwiskiem Józef Matczak, bez stałego miejsca zamieszkania. Znalaziono przy nim sztylet wraz z pochwa, latarkę elektryczną, kleszcze do przecinania żelaza. Skutego bandyte odesłano do Urzędu Śledczego.

Jak rząd zamierza zwalczać żebractwo.

Min. pracy i opieki społecznej opracuje projekt ustawy o zwalczaniu żebractwa, bezdomności i innych przestępstw, wynikających ze wstretu lub niezdolności do pracy. Przewidziane są domy pracy dla mogących pracować i zakłady poprawcze oraz przytulnie dla przestępców i niezdolnych do pracy.

Samobójstwo artysty teatru „Reduta”.

Onegdaj w Warszawie artysta dramatyczny Józef Poreba-Jaracz skoczył z dachu 4 piętrowego domu przy ul. Kopernika 31, gdzie na poddaszu zajmował jednopokojowe mieszkanie z oknem, wraz z kolegą, również artystą Feliksem Starżą-Zbyszewskim.

Jaracz ostatnio był przez trzy tygodnie na leczeniu w sanatorium dr. Rogalskiego pod Krakowem i dopiero na wzięcie wrócił do Warszawy, pragnąc spędzić święta w gronie kolegów. Koledzy zauważyli jednak, że Jaracz jeszcze potrzebuje kuracji i przeło ze względu na jego stan nerwowy, starali się go pilnować.

Onegdaj przed południem p. Starża-Zbyszewski zaproponował Jaraczowi aby udał się z nim na próbe do „Reduty” na co się on zgodził, lecz w czasie gdy opiekun jego był na scenie, Jaracz ułotnił się z teatru i niebawem przechodząc ul. Kopernika widział jak na dziedzińcu przy chodniku pada ze szczytu dachu jakiś mężczyzna, który drgnął kilka razy, poczem życie zakończył. Był to Józef Poreba-Jaracz.

W kilka minut potem przybył lekarz Pogotowia, który skonstatował śmierć wskutek wewnętrznych obrażeń.

Zagranica o polskim uczonym.

CZASOPISMO GENEWSKIE „ESPERANTO” ODDAJE HOŁD DR. DYBOWSKIEMU.

W ostatnim numerze czasopisma geneńskiego „Esperanto” rozchodzącego się w tysiącach egzemplarzy po całym świecie ogłoszono z okazji 90-letniej rocznicy urodzin długi 3-szpaltowy artykuł o dr. Benedykcie Dybowskiem.

Artykuł ten gorąco i z uznaniem przedstawia dzieje pracy naukowej i filantropijnej dr. Dybowskiego nad jeziorem Bajkalskiem a potem na Kamczatce i na wyspach Komandorskich.

Ten uczony polski jest także zwolennikiem Esperanta i przed 4 laty zwrócił się do uniwersytetów polskich i czeskich o wprowadzenie katedry tego języka.

Tajemnice Faraonów.

Co zawiera grobowiec Tutankhamena.

W tych dniach wznowiono w Dolinie Królów, pod Luksorem prace nad dalszym badaniem grobowca faraona Tutankhamena, przerwane na wiosnę, z chwilą nastania pory upałów w Egipcie.

Jak może przypomina sobie czytelnicy, w ciągu zimy ubiegłej zdołano opróżnić przedśrodek tego grobowca, zapewnić go meblami, koszami, skrzyniami i natrzymać ruchomością, nieraz wielkiej wartości artystycznej i historycznej, tudzież przebić otwór w ścianie, dzielącej od właściwej komory grobowca. W komorze tej przedstawiła się oczom poszukiwaczy wspaniała budowla z rzeźbionego i łocowanego drzewa, nie mały wypełniająca wnętrze komory, w otwarciu zaś drzwi, rozsuwanych w tej budowli, ustrzanną, mniejszą, zawierającą prawdopodobnie sarkofag królewski.

Ograniczono się wówczas na stwierdzenie odkryć powyższych, poczem grobowiec starannie zasynano, oczekując na porę odpowiedniejszą dla prac dalszych. Pora ta obecnie nadchodzi, po odgrzebaniu więc zasynanego wejścia rozszarżono otwór, wiodący do komory i rozpoczęto opróżnianie wąskiej przestrzeni, pomiędzy wzniesionymi powyżej budowlami drewnianymi w której spostrzeżono już poprzednio różną

Na Szkołę Rzemiosł

Nr. 911 Inż. Leon Gołc zamiast Życzeń Noworocznych 2,000,000

Na ochronkę pod Protektoratem J. Ex. X Biskupa Tymienieckiego

Nr. 912 Inż. Leon Gołc zamiast Życzeń Noworocznych 5,000,000

Na Sieroty po poległych żołnierzach.

Nr. 910 A. J. Gajewicze zamiast Powinnowań Noworocznych 10,000,000

„ 913 Medard Lutosiński zamiast Życzeń Noworocznych 5,000,000

Destylarnia Parowa

Hurtowy Skład Win,
oraz Tłocznia Win Owocowych

M. ŁUBA

(właśc. Bracia Łuba).

Łódź, Plac Wolności 5, tel. 21-52,

poleca znane ze swej dobroci likiery i wódki:

Curacao Orange
Non plus ultra
Menthe Anglaise
Łubadyktyn

Biała główka
Mocna Niezrównana
Sliwowica.

Firma egzystuje od 1898 roku.

3015-s-b

KINO Spółdzielni
Pracowników
Państwowych
Sienkiewicza 40.

Dzisiaj i dni następnym!

Uwaga: Dla członków kooperatywy ceny miejsc niższe.

Spowiedź wiarołomnej

Wspaniały dramat w 6 wielkich aktach wytwórni Pathe-Jermolief w Paryżu.

W rolach głównych:
Kowanko, Lisienko i Rymski.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5.30, w soboty, niedziele i święta o godz. 3 pp. Ost. seans o 9 w. Muzyka pod kier. p. Z. SANDOMIERSKIEGO. Passe partout nie ważne z wyjątkiem Prasowych.

3000

K. WOLSKI

w Łodzi,

ul. Konstantynowska № 8,
róg Zachodniej.

Handel win i spirytualji,
Towarów kolonialnych
i delikatesów.

287331

T-wo Rzemieśln. „RESURSA” w Łodzi

zaprasza swych członków i ich rodziny na

Zabawę Taneczną

mającą się odbyć w sobotę dnia 5 stycznia r. b.
w lokalu kina przy ul. Kilińskiego № 117.

Początek o godzinie 9 wieczór.

Wejść dla Panów Mk. 3,000,000, dla Pań Mk. 1,000,000.

Komitet Zabawy.

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót
ręcznych.

Odznaczona złotym odznakami

Mistrzynie cechu A. K. S. W. S. K. I. E. J.

Łódź, ul. Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania. Kurs szycia i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych, słojdów i robót freblowskich. Po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa prywatne i cechowe. Dla pracujących kursy wieczorne. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 12 i od 6 do 8 wiecz. sprzedaż asonów papierowych.

274185

Fabryka cukrów i czekolady GOSTOMSKI I S-KA

Spółka z ogr. odp.

w Łodzi, ul. Napiórkowskiego (Zarzewska) 23

poleca znane ze swej dobroci wyroby.

Grand-Kino Dziś premiera!

Pod protektorem Polsk
Tow. Eugenicznego.

Motto: „Zdrowie fizyczne i du-
chowe rodziców, decydu-
je o szczęściu i powodze-
niu w życiu ich dzieci”.

Hygiena Małżeństwa

Wielki film w 6 częściach.

Hygiena ciąży; Poród; Pielęgnowanie noworodka; Macierzyństwo.

3027b

Aby nie rozpraszać uwagi widzów, demonstrowane filmu odbędzie się bez ilustracji muzycznej. — Muzyka podczas przerw. Seans poprzedzony będzie prelekcją, jak również wyjaśnieniami podczas demonstr. przez delegata Tow. Eugenicznego. — Dla Pań oddzielnie specjalnie zarezerwowane miejsca. — Pasaż Partout nie ważne. — Początek: dla P a n ó w codz. 6,50 i 9,30 w, dla P a Ń w święta i niedziele o g. 3,30, 5, 8 w. codz. 5, 8 wiecz.

Cyrk Ciniselli

Dziś 2 przedstawienia.
Dziś premiera!

Nowy wielki program noworoczny! Zmiana sił art. Występy artystów światowej sławy paraz pierwszy w Polsce.
ADONIS Karkołom, produk. marynar. na maszcie CARRARA Transformista imitator damskiego głosu. TRIO MERKELS śmiertelny spacer po suficie cyrku. HALORDA gimnastyczny popis. GIGANTOWKA wykonują Henrietta, Frico Denis, Irenka. PANTOMINA i wiele innych nadzwyczajnych atrakcji. Balet Morningstans.

Wejście dla dzieci na przedstawienie bezpłatne.

Z dniem 1 stycznia 1924 r. rozpoczyna VI. rok istnienia

„DZIENNIK ZARZĄDU m. ŁODZI”

— czasopismo tygodniowe, poświęcone teorii i praktyce gospodarki samorządowej miasta.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi” jest największym wydawnictwem komunalnym w Polsce, wychodzi regularnie co tydzień w objętości 16 stron druku.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi” zamieszcza: 1) artykuły i rozprawy teoretyczne, oryginalne lub tłumaczone, poświęcone sprawom gospodarki komunalnej, 2) ustawy i rozporządzenia, dotyczące spraw samorządowych, 3) obfity przegląd życia samorządowego miast polskich, 4) protokoły posiedzeń Rady Miejskiej, 5) sprawozdania z działalności poszczególnych Wydziałów i Oddziałów magistratu m. Łodzi, 6) statuty podatków komunalnych, 7) kronikę miejską, 8) przegląd dzieł i wydawnictw samorządowych etc. etc.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi” jest wydawnictwem niezbędnym dla każdego obywatela Łodzi, interesującego się życiem swego miasta. Banki i instytucje kredytowe, zakłady przemysłowe i handlowe znajdują w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi” bogate źródło informacyjne w sprawach, dotyczących opłat i podatków miejskich.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi” powinien się znaleźć w bibliotekach i czytelniach wszystkich zrzeszeń i stowarzyszeń społecznych, jako pismo torujące drogi nowożytniej idei samorządowej.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi” jest wydawnictwem, zakrojonem na szeroką skalę, które powinno być znane działaczom samorządowym innych miast Polski. Publikacje „Dziennika Zarządu m. Łodzi” niejednokrotnie były wzorem i zachętą dla poczynań praktycznych różnych gmin miejskich.

Prenumerata „Dziennika Zarządu m. Łodzi” na m. styczeń 1924 r. wynosi Mk. 500,000, cena egzemplarza pojedynczego — Mk. 125,000.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Pomorska 18.

3015p1

SKLEP BEŁWATNY

Tow. Współdzielcze z odp. udz.
w Łodzi, ul. Andrzeja 3, tel. 149.
Oddz. w Tarnopolu, ul. Gołuchowskiego 9.

Poleca na sezon zimowy:

szewioty mundurkowe, kamgarny na ubrania męskie, gabardiny kostjumowe, popeliny, sukna, zamsze, welury, caji, trikotiny, płótna pościelowe, barchany, flanele, podszewki i t. p.

Towar wyborowej jakości. Ceny przystępne. Pierwszorzędne źródło dla Stowarzyszeń i Kooperatyw, którym udziela się kredytu.

Reprezentacja firmy „Kilim Polski”.

2985b

„Światowid”

Polska Wytwórnia Gilz
H. Tarkowski i Syn
poleca pierwszorzędnej jakości
i wszelkich rozmiarów gilzy
papierosowe.

PALACZEI ządalcie więc wszę-
dze „Światowidów” 3040p5

Kanarki

Sprzedają tanio z różnym spie-
wem swojego chowu i spowa-
dzone z Poznania. Zastać moż-
na w każdy dzień od 8 r. do 10
wiecz. Al. Kościuści 26. 2906

Pokój

frontowy z utrzymaniem przy
chrześcijańskiej rodzinie do wy-
najęcia od zaraz. Oferty z re-
komendacją do adm. Rozwoju
pod „M. W.” 2916s1

Kupuje

2824
placę 200 proc. drożej za bry-
lanty, złoto, srebro i biżuterję-
zęby sztuczne, garderobę i szu-
le czarne. Zachodnia 32, naprze-
ciw lombardu, i p., L. Milich.

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauß.

SALA FILHARMONJI

Dziś, dn. 1 stycznia 1924 r., o g. 4 ej po poł.

Koncert Noworoczny Popołudniowy

Udział biorą: Artyści Operki Warszawskiej

Walerja

Dobosz-Markowska
Kazimiera Horbowska
Józef Senddecki

Przy fortepianie: Prof. Aleksander Piotrowski.

PROGRAM: Część I: 1. Serenada—odsp. J. Senddecki. 2. Żywy kinematograf—odsp. Dobosz-Markowska. 3. Złota jesień—odsp. K. Horbowska. 4. Pójazd za blaskiem księżycy—odsp. K. Horbowska. 5. Duet z oper. „Katia tancerka”—odsp. Senddecki i Dobosz-Markowska. Część II: 6. Aria z op. „Lucyllus”—odsp. J. Senddecki. 7. Co to było?—odsp. Dobosz-Markowska. 8. Scena i duet z op. „Bajadera”—odsp. Senddecki i Dobosz-Markowska. 9. Wiosna i miłość—odsp. K. Horbowska. 10. Duet z op. „Księżniczka Czardaszka”—K. Horbowska i J. Senddecki. 11. Duet z op. „Madame Pompadour”—odsp. Dobosz-Markowska i J. Senddecki.

Bilety w kasie Filharmonji.

3025b

Na Nowy Rok

poleca po cenach fabrycznych w wielkim wyborze
kamgarny, bostony, szewioty, gabardiny, barchany, flanele, płótna, przedcieradła, ręczniki, kapy, koldry, chustki

i inne towary pierwszorzędnych fabryk.

Skład fabryczny

„Najtańsze źródło”

Łódź, al. Dzielna № 38, tel. 15-87.

2993b

Dziś
wybitna premjera!

Dziś
wybitna premjera!

Jeden z najpiękniejszych filmów sezonu!

ETERNAL FLAME

(Wieczny płomień)

Monumentalny dramat w 8 aktach podług powieści H. Balzac'a p. t. „Duchesse de Langeais“.

W rolach głównych:

Norma Tange premjowana gwiazda wszechświatowa i **Conway Tearle** uosobienie męskiej piękności

Realizacja słynnego amerykańskiego reżysera Franka Loyda.

Wytwórnia: First National Pictures, New-York.

Orkiestra symfoniczna pod kierunkiem p. Englendera.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! A! A! Obrączki ślubne wspaniałe fasony, pierścionki, kolczyki z gwarancją za złoto, zegary, zegarki, platery duży wybór Jan Placek Brzezińska 10 7511-2

A! K Kredensy, łóżka, szafy, różne meble sprzedam Sienkiewicza 59-21, oficyna pierwsze piętro, Kaliński. 7845-3

ROWER z wolnym kołem do sprzedania. Wiadomość: Przedzaintana 3 m. 2 od 5 do 7 1979-3

Rower używany lub rame kupić zgłoszenia nadsyłać ustnie lub piśmiennie Franciszkańska 38-26. 7857-7

Sprzedam tanio różne meble. Piotrkowska 154-9 II piętro 7848-1

Lód z dostawą na miejsce za raz na sprzedaż. Oferty z ceną składać w Rozwoju pod Łódź. 7853-2

Vareika, powóz i sanki petersburskie okazjnie sprzedam Kilińskiego 28. 7851-5

Sprzedam bryczkę dwukółową. Kęka dobra. Probstowo w Retkai, od stacji kaliskiej kilometr. 7849-1

Sprzedam palto męskie, damskie, 3 metry sukna wojskowego, nożyki do owoców. Kilińskiego 77-2 7868-1

Motocyklowy wózek (fotel) ko szycowej roboty sprzedam okazjnie. Wólczajska 62-17 od 1-2 7862-2

Na raty maszyny do pisania pierwszorzędne. Konserwacja i remont na miejscu. Oferty pod „Maszyną” do Rozwoju. 7850-2

Różne:

A! A. Na raty! Najodpowiedzielnijšie podarunki: wiazdkowe w lokciowizne na każdy gust, w najodpowiedniejszych warunkach. Leon Rubaszkin Kilińskiego 40 7635-2

Akuszerka Pipikowa przyjmuje panie miejscowe i przyjezdne Piotrkowska 152-14. 7826-8

Przyjmę prasowanie w domach prywatnych. Oferty proszę składać z adresami do administracji Rozwoju pod „Przyjmie” 7851-1

Panna lat 29 inteligentna posiada dająca mieszkanie i dom własny pozna mężczyznę inteligentnego na stanowisku, cel matrymonialny. Oferty Rozwoju pod „Blondynka”. 7855-2

Panna lat 28 inteligentna krawcowa pozna kawalera lub wdowca inteligentnego w celu matrymonialnym. Oferty do Rozwoju pod „Krasowianka”. 7854-2

Potrzeba czeladzi zdolnych na damską i męską szpilkową robotę, obcasy drewniane. Lipo wa 65. sklep. 7860-2

Młodzieniec inteligentny - z 3 klasowym wykształceniem poszukuje posady. Oferty do Rozwoju pod „Pracowity”. 7861-2

Przybłąkał się pies rasy wilczej prawy właściciel odebrać może. Zgierz Piłsudskiego 81 m. 1 7865-1

Chłopcy, którzy mają chęć nauczyć się ślusarstwa mogą się zgłosić do ślusarni. Łąkowa 22, ci mają pierwszeństwo, którzy znają początki. 7865-3

Do wynajęcia pokoje umeblowane. Plac Wolności 2, parter trzecie drzwi szklane podwórze 7866-1

Od stycznia specjalne komplety konwersacji francuskiej Kilińskiego 77-2 7867-1

Przyjmę posadę do interesu pod zaraz, sprzedawczyń lub kasjerki, posiadam pewną praktykę. Oferty w Rozwoju pod „P. P.” 7882-1

Poszukuję 200-300 milionów na 3 dni. Kilińskiego 77-2 7869-1

Z powodu wyjazdu jest do odstąpienia piwiarnia, lokal na dający się na wszelkie rzemiosła w Żyrardowie Sosnowice ul. Rudna 48, Olszewska. 7885-3

Słusarz zdolny na roboty gięte i wszelkie inne, może się zgłosić Sienkiewicza 59, Perliński. 7884-2

Kawaler inteligentny pracownik elektrowni Poszukuje pokoju przy rodzinie, może być z całodziennym utrzymaniem. Łaskawe oferty pod „S. C.” 7885-1

Młoda inteligentna paniątka z ładnym charakterem pisma przyjmie posadę sprzedawczyń lub kasjerki, posiadam praktykę. Oferty w Rozwoju dla „S. P.” 7852-2

Poszukuje się pokoju z kuchnią warunki od umowy. Oferty pod „A. R.” w Rozwoju 7858-1

Zgubione dokumenty

Starzyński Stefan zgubił książeczkę wojskową, oraz świadectwo kucharskie wojskowe wydane z P. K. U. w Łodzi. 7858-1

Szofert Willi zgubił tymczasowy paszport wydany w Łodzi. 7829-2

Beker Oldze, i Lidji Beker skradziono paszporty polskie wydane przez Komisarjat Rządu na miasto Łódź. 7870-3

Dnia 30 grudnia wieczorem przy ul. Kilińskiego zgubiłam książeczkę z paszportem polskim wydanym w Łasku na imię Jadwigi Basinskiej. Upraszam łaskawego znalazcę o zwrot paszportu do administracji Rozwoju 7881-2

Zginal paszport na imię Antoniny Malinowskiej wydany w gminy Bajno. 7736-1

Sokołowski Józef zgubił książeczkę wojskową wydaną z P. K. U. w Łodzi. 7864-3

Michalak Władysław zgubił książeczkę wojskową wydaną w Nowym Sączu, oraz kartę de mobilizacyjną. 7850-3

Przyjmę posadę

kasjera, kierownika magazynu, sklepu lub ekspedjenta w firmie handlowej, mogą złożyć kaucji 800 mil. Aleksandrowska 129. Wiśniewski. 2914

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 60.000 mk., za tekstem 45.000 mk., zwyczajnie 25.000 mk., wśród drobnych 35.000 mk., nekrologi 45.000 mk., kołki 45.000 mk., za wiersz milimetry lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 12.000 mk., za wyraz duże litery 120.000 mk., dla poszukujących pracy 10.000 mk., najmniejsze ogłoszenie 120.000. Ogłoszenia zamiejscowa przed tekstem i w tekście 15 gr. za mil. stronica 3 lamy, zwyczajnie 5 gr. za wiersz milim. stronica 5 lamów. Tabelkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej po 6-ej dolacza się 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęta ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwój można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.